K pojmu »nástupce v podniku« podle § 21 min. nař. č. 4790/1917.

Naříkaným rozhodnutím potvrzen byl v pořadí instančním platební výměr Zemské úřadovny pro pojišťování dělníků v Bratislavě, kterým uloženo bylo stěžovateli, aby zaplatil úrazové příspěvky z podniku »stavební a nábytkové truhlářství a výroba parket« s příslušnými úroky z prodlení. Žalovaný úřad vycházel při tom, stejně jako první stolice, jejíž důvody převzal, z právního názoru, že vyměření příspěvků těch nevadí okolnost, že výměr o zařadění podniku nenabyl ještě právní moci. Proti tomuto právnímu názoru žalovaného úřadu neformuluje stížnost žádné konkretní námitky ve smyslu § 18 zákona o správním soudě, neboť netvrdí, že by platební výměr nemohl býti vydán dříve, než zařaďovací výměr nabyl právní moci. Stížnost brojí první svou námitkou proti tomu, že zařadění podniku, o který jde, stalo se nesprávně, což blíže dovozuje. Námitkou touto nepostihuje však stížnost naříkaného rozhodnutí, neboť jím o zařadění podniku rozhodnuto nebylo, nýbrž toliko o povinnosti stěžovatelově zaplatiti vyměřené mu úrazné příspěvky, takže otázka, zda podnik byl zařaděn správně či nesprávně, naříkaným rozhodnutím vůbec řešena nebyla, a stížnost ani nenamítá, že otázka ta žalovaným úřadem řešena býti měla. Jest proto řečená námitka s hlediska ustanovení § 3 zákona o správním soudě nepřípustná, a nejvyšší správní soud jejím věcným obsahem se zabývati nemůže. Výrok, jímž uloženo bylo stěžovateli, aby zaplatil úrazové příspěvky za leta 1920 až 1923, opřel žalovaný úřad, pokud jde o dobu před 8. červnem 1921, po stránce skutkové o zjištění, že v přihlášce podniku ze dne 22. října 1921 jest výslovně uvedeno, že podnik byl stěžovatelem dne 8. června 1921 od předchůdce převzat, po stránce právní pak o ustanovení § 21 min. nař. č. 4790/1917, podle něhož nástupce v podniku jest povinen zapraviti příspěvky s předchůdcem rukou společnou a nerozdílnou.

Stížnost popírá, že by stěžovatel byl právním nástupcem dřívějšího majitele podniku F-a C-e a tvrdí, že tento svůj podnik zastavil a dělníky propustil. Stěžovatel nepřevzal prý podniku F-a C-e, nýbrž najal jen jednu část jeho bývalého podniku a provozoval ji od 9. června 1921 se svými nově najatými dělníky. Nedošlo proto k převzetí podniku podle § 1 zák. článku LVII. z r. 1908. Tvrzení žalovaného úřadu, že stěžovatel převzal podnik F-a C-e jako jeho nástupce, neodpovídá pravdě, a stěžovatel výslovně popírá, že by údaj takový byl obsažen v přihlášce podniku ze dne 22. října 1921, jak se v naříkaném rozhodnutí uvádí. K tomu podotýká ještě stížnost, že celý podnik F-a C-e, i s částí stěžovatelem najatou, byl pro jeho dluhy dražbou prodán, z čehož dovozuje, že kdyby byl stěžovatel jednu část podniku toho ve smyslu zák. článku LVII/1908 převzal, nemohla by tato převzatá částka býti prodána pro dluhy F-a C-e, nýbrž nejvýše pro dluhy stěžovatelovy. Z vylíčených hledisek obou stran jest zřejmo, že řešení sporu závisí na odpovědi na otázku, lze-li stěžovatele pokládati za nástupce v podniku F-a C-e. Právním pramenem, z něhož čerpati nutno odpověď na otázku, jest toliko ustanovení 3. odst. § 21 nař. uher. min. obchodu ze dne 14. prosince 1917, č. 4790, neboť tam dána jest speciální norma, upravující ručební povinnost nástupce v podniku za nedoplatky úrazových příspěvků původního dlužníka. Jest proto bezdůvodná námitka stížnosti, pokud se v ní uplatňuje, že stěžovatel nepřevzal podniku F-a C-e ve smyslu § 1 zák. článku LVII/1908, který upravuje ručební povinnost přejímatele závodu za závazky převodcovy podle občanského práva, ježto cit. zák. článek nemá pro posouzení daného sporu právního významu. Podle 3. odst. § 21 min. nař. č. 4790/1917 jest za nedoplatky úrazových příspěvků odpovědna nejen původní dlužník, ale každý, kdo toho kterého času jest majitelem podniku (nástupcem v podniku). Pojem nástupnictví v podniku vymezují další věty 3. odst. cit. §, jež praví: »Ohledně této povinnosti, která je rovněž solidární, posouditi se má

totožnost podniku, pokud se týče okolnost, provozuje-li nástupce podnik původního dlužníka, podle daných okolností. Totožnost podniku nevylučuje okolnost, že nástupce v podniku opatřil si obchodní zařízení od kupců z dražby proti předešlému majiteli provedené, lze-li jinak totožnost podniku zjistiti.« Ručební závazek podle tohoto předpisu zakládá se tedy převodem provozu téhož podniku s osoby původního dlužníka na osobu ručitelovu. (Srov. nález. Boh. A 6766/27.) Kriteriem pro ručení nástupce v podniku jest, aby provozoval podnik původního dlužníka, tedy po stránce subjektivní vlastnost podnikatele (§ 22 zák. čl. XIX. 1907), po stránce objektivní pak totožnost podniku. Nesejde proto vůbec na tom, na jakém právním titulu spočívá provoz podniku novým majitelem. Zavázanost nového majitele neplyne z faktu převodu, nýbrž z totožnosti podniku jím provozovaného s podnikem předešlým. (Srov. nález Boh. A 7363/28.)

(Nález nejv. správ. soudu ze dne 23. října 1930, č. 16.233/30.)

Pojištění nemocenské, invalidní a starobní.

Sděluje dr. J. Lašťovka.

K § 17 g), odst. 2, zákona č. 33/1888 ve znění zákona č. 689/1920 Sb. z. a n. — Nemocenská pokladna nemůže poukazem na svou autonomii odůvodniti každé vydání, které bylo usneseno jejími orgány.

Pokladně přísluší nesporně autonomie i při úpravě služebních poměrů zaměstnanců pokladen, ať již úprava ta se děje ve formě kolektivní smlouvy, tedy aktem generelním, či individuelně. Avšak i tu volné usnášení se pokladny má své meze, jež zákon stanovil z důvodů veřejnoprávních, meze diktované účelem instituce nemocenského pojištění, jemuž pokladny slouží. Nelze přehlédnouti, že prostředky nemocenského pojištění plynou pokladně z nucených příspěvků zaměstnavatelů a zaměstnanců, že příjem tento není dán pokladně k volné disposici, nýbrž jen k ukájení účelů, uvedených taxativně v § 25, odst. 1. Proto nemůže pokladna poukazem na svou autonomii odůvodniti každé vydání, jen když bylo usneseno orgány podle zákona povolanými. Takovému omezení podléhá i usnášení se orgánů pokladny ve smyslu cit. § 17 g), odst. 2.

(Nález nejv. správ. soudu ze dne 2. ledna 1930, č. 23.832/29.)

---

§ 2, odst. 1. zák. č. 221/1924 Sb. z. a n. — Poměr učňovský mezi synem a otcem nezakládá pojistné povinnosti, nebyla-li uzavřena smlouva učební. — Nárok na vykonávání prací jest pouhým indicem, svědčícím smlouvě pracovní, je-li její existence sporna.

Platebním výměrem ze dne 22. srpna 1927, č. 506, předepsala okresní nemocenská pojišťovna v Žatci Aloisu Polánkovi, mistru kovářskému v Skupicích, za syna Františka za dobu od 1. července 1926 do 31. července 1927 pojistné nemocenské, invalidní a starobní částkou Kč 396·02. Ke stížnosti Aloise Polánka okresní správa politická v Žatci výměrem z 2. listopadu 1927, č. 34.496, vyslovila, že František Polánek v učení u svého otce pojištění pro případ nemoci, invalidity a stáří nepodléhá, poněvadž podle § 2, odst. 1., zákona ze dne 9. října 1924, č. 221 Sb. z. a n., podléhá pojistné povinnosti jen ten, kdo vykonává práce na základě smluveného poměru pracovního, služebního nebo učňovského, kdežto v daném případě nebyl učňovský poměr založen úmluvou, nýbrž jednostrannou vůlí otce, následkem čehož chybí předpoklad uzavření